Note 9 - 12 Faste noteopplysninger om lån, avdrag, pensjon og andre forpliktelser

Note 9 Langsiktig gjeld

Lånesaldo 31.12.2021		Kommune-kassen	Konsolidert årsregnskap	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lån til egne investeringer		1 065 436 703	0	0	0
Lån til andres investeringer		0	0	0	0
Lån til innfrielse av kausjoner		0	0	0	0
Lån til videreutlån		65 193 670	0	0	0
Sum bokført langsiktig gjeld		**1 130 630 373**	**0**		
	Herav finansielle leieavtaler	0	0		
Lån som forfaller i 2022		399 000 000	0		
Herav lån som må refinansieres		399 000 000	0		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser		Langs.gjeld 31.12.2021	Gj.sn. rente		
Langsiktig gjeld med fast rente :		650 000 000	0,00 %		
Langsiktig gjeld med flytende rente :		415 436 703	0,00 %		

Note 10 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen skal betale årlige avdrag som samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidler.

Beregningen gjøres ved hjelp av følgende formel:

Sum årets avskrivninger x Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret	= Minimumsavdrag
Bokførte avskrivbare anleggsmidler pr. 1/1 i regnskapsåret	

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2021	2020
Sum avskrivninger i året	39 502 827	39 185 220
Sum lånegjeld pr 1.1.	1 049 528 202	1 067 584 201
Avskrivbare anleggsmidler pr. 1.1	986 340 416	1 005 480 000
Bergnet minimumsavdrag	39 442 432	39 084 216
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	39 442 432	39 084 216
Avvik	**0**	**0**

Ved eventuell endring i beregningsmetoden for minimumsavdrag fra 2019 til 2020, skal virkningen av dette opplyses.

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og refusjoner av gitte forskotteringer finansiert med lån kan bare finansiere avdrag på lån eller nye utlån, jf KL 14-17, 2. ledd. Dersom slike mottatte avdrag benyttes til å betale avdrag på lån etter KL § 14-15 første og andre ledd og § 14-16, skal dette ikke redusere minimumsavdraget, jf KL § 14-18 tredje ledd.

	2021	2020
Mottatte avdrag på startlån	5 960 517	4 474 041
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	4 768 670	3 531 500
Avsetning til/bruk av avdragsfond	6 005 838	4 688 898
Saldo avdragsfond 31.12.	**26 832 713**	**20 826 875**

Note 11 Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

			2021	2020
Innestående på premiefond 01.01.			-114 803	-114 803
Tilført premiefondet i løpet av året			33 964 471	3 498 674
Bruk av premiefondet i løpet av året			25 864 471	3 498 674
Innestående på premiefond 31.12.			**7 985 197**	**-114 803**

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Dersom kommunen har endret amortiseringsperiode i regnskapsåret, skal virkningen av denne endringen opplyses om dersom den er vesentlig for å vurdere økonomisk utvikling og stilling.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2020 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr 2 314 873 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,00 %	3,50 %	
Diskonteringsrente	3,50 %	3,50 %	
Forventet årlig lønnsvekst	2,48 %	2,48 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,48 %	2,48 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

	Pensjonskostnad og premieavvik	2021	2020
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	32 152 823	34 093 542
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	19 003 692	23 023 363
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-20 818 629	-24 520 320
	Adminstrasjonskostnad	1 584 230	1 805 000
A	**Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)**	**31 922 116**	**34 401 585**
B	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	33 731 478	36 716 458
C	**Årets premieavvik (B-A)**	**1 809 362**	**2 314 873**

	Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2021	2020
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	33 731 478	36 716 458
C	Årets premieavvik	-1 809 362	-2 314 873
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	7 166 268	6 809 224
E	**Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)**	**39 088 384**	**41 210 809**
G	Pensjonstrekk ansatte	4 503 951	5 723 705
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	**34 584 433**	**35 487 104**

	Akkumulert premieavvik	2021	2020
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	26 119 946	30 614 297
	Årets premieavvik	1 809 362	2 314 873
	Sum amortisert premieavvik dette året	-7 166 268	-6 809 224
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	**20 763 040**	**26 119 946**
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	2 927 589	3682912
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	**23 690 629**	**29 802 858**

	Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2021	2020
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	677 905 341	701 684 295
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-18 066 572	-35 962 910
	Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
	Årets pensjonsopptjening	32 152 823	34 093 542
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	19 003 692	23 023 363
	Utbetalinger	-62 347 432	-44 932 949
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	**648 647 852**	**677 905 341**
	Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	656 570 763	619 566 362
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	20 757 925	69 741 212
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	33 731 478	36 716 458
	Administrasjonskostnad/rentegaranti		
	Utbetalinger	-62 347 432	-44 932 949
	Forventet avkastning	-20 818 629	-24 520 320
	Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	**627 894 105**	**656 570 763**
	Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	20 753 747	21 334 578
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	2 926 278	3 008 175

Note 12 Kommunens garantiansvar

Garantien er stilt for	Type garanti	Vedtatt garanti-ramme (ekskl. tillegg)	Saldo 1.1	Saldo 31.12.	Tillegg for renter og omkostn ol.	Godkjenning	Utløper
Giske Omsorgsbustader, Husbanken 13527421		kr -	kr 1 162 325	kr 1 004 851			01.07.2027
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 51 91391		kr -	kr 504 537	kr 410 206			10.05.2027
IL. Vigra, SBM 3905 74 89425			kr 2 576 918	kr 2 346 146			09.02.2032
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 50 47428			kr 120 929	kr 103 429			15.10.2027
Sunnmøre Indremisjon (Daggry Barnehage), Husbanken 13544599			kr 593 010	kr 513 942			01.04.2028
Stiftelsen Bergtun omsorgsbustader, Nordea			kr 3 752 167	kr 3 726 691			01.06.2032
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 50 40466			kr 600 000	kr 550 000			30.07.2032
I.L. Valder, SBM 3905 72 98514			kr 5 222 036	kr 4 945 886			01.10.2035
Skjong barnehage, Husbanken 13500611			kr 2 209 137	kr 2 056 743			01.08.2041
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 52 29682			kr 1 050 000	kr 1 000 000			27.09.2041
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 52 47710			kr 931 666	kr 888 333			24.01.2042
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 54 75470			kr 1 400 000	kr 1 312 500			25.11.2036
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 54 75489			kr 996 666	kr 958 333			25.11.2046
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 57 11301			kr 316 875	kr 300 625			15.06.2040
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 57 11263			kr 491 666	kr 474 999			15.06.2050
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 58 72887				kr 1 000 000			15.09.2061
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 59 03057				kr 3 500 000			04.02.4972
Sum garantiansvar			**kr 21 927 932**	**kr 25 092 684**			

Hvis en garanti er innfridd eller det er sannsynlig at en garanti må innfris, skal det opplyses om hvilken garanti det gjelder og innfrielsesbeløpet. Hvis det er vesentlig for å vurdere økonomisk utvikling og stilling, gis også opplysninger om ev. virkninger på senere års regnskap/budsjett som følge av innfrielsen.

Dersom det er sannsynlig at kommunen må innfri garantier, skal gis det noteopplysninger i samsvar med KRS nr. 7